

телегузального розвитку в загальній концепції навчання іноземній мові. Однак велика увага приділяється також ролі читання вголос і його функції – способу оволодіння технікою читання сам до себе, засобу навчання розумінню змісту матеріалів, що читаються, засобу контролю точності розуміння, виявлення труднощів при читанні, а також як засобу навчання виразному читанню, удосконалювання навичок мови і розвитку усного мовлення [2].

Робота зі словом, що вимовляється вголос, набуває особливого значення при аудиторній діяльності, тому що не тільки надає можливості вдосконалювання інтонаційно-вимовної техніки студентів, але й розширює освітні й виховні можливості програми навчання: не секрет, що багато хто відлучає неруцність, острах виглядати смішним при вимові іноземних слів [3].

При цьому констатується, що засвоєння мовного матеріалу є значно більш успішним, якщо навчальні дії протікають не на розумовому монотоні, а в підвищеному інтелектуальному й емоційному ключі, коли ставиться яке-небудь комунікативне або розумове завдання [4].

Таким чином, не можна не опініти спіробітництво викладача й людини, яка навчається іноземної мови, для подолання основних труднощів навчання – непродюкованості, нудної однотипності. Необхідно користуватися мовою природно, зокрема, при практичній роботі з таким аспектом, як читання іноземною мовою професійних текстів.

Завичай при навчанні всім підвидам мовної діяльності ставиться загальне завдання розвитку культури читання, трактовної мовної й немовної поведінки на основі здобутої професійно значимої інформації для розширення можливості професійного росту. Такі можливості здійснюються тільки при цілеспрямованому читанні, коли зміст тексту й проблемних ситуацій, представлених у ньому, а також зміст текстових завдань, узагальнюються зі змістом професійної діяльності.

При цьому, безумовно, зберігається зв'язок з культурою інших країн як «сукупністю історично зумовлених засобів і способів діяльності, накопичених у процесі суспільно-практичної діяльності й здатних стати надбанням особистості» [5].

Читання як вид мовної діяльності являє собою процес, спрямований на одержання з тексту інформації певної глибини та об'єму. Однак текст не є однорідним з точки зору смислової важливості його частин. Отже, починаючи роботу з професійним або науково-технічним текстом певного профілю, треба чітко визначити для себе мету читання, від чого буде залежати глибина та об'єм здобутої інформації, а також швидкість читання. Для того, щоб навчитися оперативно та ефективно орієнтуватися в будь-якому тексті, необхідно оволодіти чотирма основними видами читання: переглядовим, пошуковим, ознайомлювальним та студійним.

Переглядове читання передбачає розуміння основної ідеї тексту, спираючись на назву, ключові слова, вихоплені поглядам з тексту, одержання загального уявлення про те, що читається. Іноді достатньо лише ознайомитися зі змістом першого абзацу або ключового речення і проглянути весь текст.

Переглядовий та пошуковий види читання значною мірою базуються на швидкому знаходженні певних маркерів лексико-семантичної та інформаційно-комунікативної структури тексту, включають також пошук інформації змістовного характеру для відповіді на запитання. Ця робота не тільки служить підям перевірки розуміння прочитаного, але і є практикою активного користування мовою.

Розвиток навичок ознайомлювального читання передбачає більш детальне ознайомлення зі змістом кожного абзацу, визначення основної думки абзацу, уривка, виділення ключових слів у кожному фрагменті тексту, їх диференціацію за ступенем важливості, визначення значення втруч, виділення основних фактів, складання денотативного чи робочого плану тексту як проміжний етап. Кінцевою метою є складання реферату або виконання реферативного перекладу. На цьому етапі пріоритетне значення має контроль реферативних дій у переробці інформації.

Студіюоче читання передбачає навички мовного злоту, роботу з термінологією, інтернаціональною лексикою, синтаксико-семантичними і стилістичними особливостями тексту. Кінцевою метою цього етапу є повний адекватний пильмовий переклад і анотація до нього.

Від ступеню розуміння, в першу чергу, залежить якість перекладу. Уміння перекладати науково-технічний текст за фактом може бути сформовано тільки в результаті поетапного придбання та доведення до автоматизму необхідних навичок і умінь з вивчення формальних і змістовних характеристик тексту. До таких відносяться певні вміння, на формування, закріплення та контроль яких дуже важливо звертати особливу увагу.

Насамперед, це вміння знаходити значення іноземного слова в словнику, що передбачає вміння орієнтуватися в різноманітних загальних та спеціальних словниках, а також вміння відновлювати початкову форму слова, знаходити її та вибрати відповідне значення з опорою на контекст.

Крім того, необхідно уміти встановлювати образні, зорові, звукові та морфологічні асоціації з тими словесними формами, які вже є в наявності у пам'яті і уміння зачувати нові словформи, спираючись на мнемотехнічні способи завчання, асоціації, набуті раніше знання.

Природно, що без розвиненого вміння розпізнавати граматичні явища в тексті, визначати їх функцію, трансформувати одну граматичну конструкцію в іншу неможливо зробити граматичний переклад. Але широкі або майже винятково застосування перекладу часом є наслідком слабкої підготовки викладача, нестачі уяви або зусиль із його боку.

Необхідно володіти навичками орієнтування в методичному апараті підручників іноземною мовою, їх структурі, правильно виконувати інструкції до навчальних завдань, розуміти граматичні визначення, користуючись граматичним довідником, орієнтуватися в таблицях, схемах іноземною мовою.